

det? Ja, da Formanden for et andet Jærnbaneprojekt, som ogsaa er indbragt her i Tinget, nemlig Planen om en Eshjærg-Bandelbane, hørte, at der var kommet en Deputation her over fra Kolding for denne Banes Skuld, saa rejste han straks her over for at søge, om han kunde afværge dette Projekt. Vi maa huske paa, at disse Vesterjogne staa solidarisk; naar de skulle have noget gennemført, maa de hjælpe hinanden, og de ere jo mange; der nævnes i Forslaget, at der er 12 Sogne, og dette Tal tror jeg ogsaa nok kan komme ud deraf, i det jærnbanetomme Rum. Men denne Bane kommer faktisk ikke mere end 4 Sogne til gode, medens alle Best for ikke have Udsigt til at faa Andel i den, idet de Kommuner, der skulle være med til at bære Byrden paa den anden Bane, ere gaaede fra. Man bør ogsaa tage et andet Hensyn, naar man ofrer betydeligt paa sit Jærnbanenet, og det er Hensynet til den gennemgaaende Trafik. I 1868—69, da Banen fra Lunderskov til Eshjærg blev vedtaget, var der stærke Røster oppe om at føre den fra Vejle til Eshjærg, og naar man tog Hensyn til Trafikken alene, til Udførslen af Landbrugsprodukter fra vor eneste Havn paa Vestkysten, tror jeg ogsaa nok, at de allerfleste vilde give mig Ret i, at Linien Vejle-Eshjærg havde være den heldigste. Men andre Hensyn gjorde sig gældende den Gang, og det, der slog Hovedet paa Sømmet, var vistnok, at Banen fra Lunderskov til Eshjærg løb i en passende Afstand fra Grænsen, saa at den i Tilfælde af, at vi skulde værges vore Grænser, kunde benyttes til Troppe-transport. Det er imidlertid meget muligt, at dersom der i Henseende til vore Landbrugsprodukter og andre Varer, der skulle føres til Eshjærg, vedbliver at være et saadant Opdving, som det for Djeblikket tegner til, kan Banestrekningen fra Fredericia til Lunderskov fremtidig ikke tilfredsstillende de Krav, der stilles til den; saa kunde der maasse en Gang i Tiden være Tale om at lægge Dobbeltspor det Stykke Vej, ligesom der nu er Tale om her paa Sjælland. Men da vil det vist være meget fornuftigere at bygge en Bane gennem det jærnbanetomme Rum i Vestjylland. Jeg vil ikke sige, at Eshjærg er det rigtige Udgangspunkt, men jeg tror, at Bramminge maa være det, hvor jo Banen mod Syd gaar fra, da vi derved opnaa en lettere Transport af de Varer, der skulle ad den sydlige Bane op ad Marsten til i Stedet for, at de nu skulle gaa tilbage fra Eshjærg til Bramminge. Der er en Fremtidsmulighed for, at det Krav vil blive stillet, og derfor er Vejle-Bandelbanen ogsaa bygget bredsporet. Man mente nemlig,

at denne Bane kunde blive en mere samfundsformaalstjenlig Vej for Udførsel af Varer i større Maalestof end en blot smal-sporet Bane, der kun har lokal Interesse. — Der har jo været mange Principper for Jærnbanebygning oppe her i Landet. Der har saaledes været Tale om, hvad jeg anser for det allerheldigste, at Staten byggede Banerne og sit Tilskud fra Kommunerne; der har ogsaa været Tale om, at Staten skulde give et fast Bidrag pr. Banemil, saaledes at man skelnede imellem to Slags Baner, nemlig lokale Baner, som der her er Tale om, og Baner med mere gennemgaaende Trafik, og, saa vidt jeg husker, var det en dobbelt saa stor Sum, der skulde tilskydes til Baner af mere almindelig Interesse, der føre Varer fra større Opland, end naar der blot var Tale om lokale Baner. Jeg kan ikke se andet, end at vi maa hort fra det, som er slaaet fast ved Loven af 8de Maj 1894, idet jeg tror, det er et uheldigt Spor, vi ere komne ind i, at Statskassen fremtidig skal være forpligtet til, saasnart en Bane bliver vedtagen, og saasnart en Egn kommer og siger, at nu har den Halvdelen af Pengene, da at tilskyde den anden Halvdel, enten saa Samfundet er mere eller mindre velkjent med og har mere eller mindre Nytte af saadanne Baneanlæg. Det eneste rigtige er, at Staten fremtidig tager hele Banespørgsmaalet i sin Haand og bygger dem med Tilskud fra Kommunerne. Vi have i Mar, og vi have tidligere set det, da Staten købte de sjællandske Baner, naar den senere skal købe saadanne private Baner, at der indtræder uheldige Forhold paa dette Omraade. Jeg tror, at det er uheldigt, naar der er Tale om et større Jærnbanenet, at vi skulle have saa med det ene og saa med det andet private Selskab at gøre, at det ene private Jærnbaneselskab kan tjene Penge og det andet ikke. Nej, det eneste rigtige er, som sagt, at Staten har det hele i sin Haand, da det jo er et Samfundsspørgsmaal, det gælder. Jeg kan derfor kun henstille til Tinget at være lidt varsom ved at vedtage Lovforslag af den Art, der her foreligger. Her er jo, naar man vil se uheldet paa Sagen, ikke Tale om andet, end at denne Bane vil skabe den anden Bane, som Staten og private bygge, idet den tager Trafikken fra den. Dette er saa meget mere urimeligt, som Vejle-Bandelbanen aldrig vilde være bleven bygget, hvis dette Anlæg havde været fastslaaet i Loven af 8de Maj 1894. Den vilde derimod rimeligvis være bleven bygget, hvis Forslaget om en Bane fra Kolding over Egved til Wandel havde været fremme den Gang, thi saa tror jeg ikke, Vejle havde